

Gorzów Wlkp., 29 września 2025 r.

Nasz znak: PS-V.431.9.2025.RUran
Sprawę prowadzi: Renata Urantówka
Telefon: 95 7851 431
e-mail: renata.urantowka@lubuskie.uw.gov.pl

Pani
Beata Przymus
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
Gmina Czerwieńsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 296), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w dniu 25 czerwca 2025 r. przeprowadzili kontrolę problemową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Czerwieńsku (ul. marsz. Józefa Piłsudskiego, 66-016 Czerwieńsk) w zakresie realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu prawidłowości realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- Renata Urantówka – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 189-1/2025 z 20 czerwca 2025 r., – przewodnicząca zespołu kontrolnego,

- Natalia Wojciechowska – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 189-2/2025 z 20 czerwca 2025 r., - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 13 czerwca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-5)

Nadzór nad prawidłową realizacją Programu w okresie objętym kontrolą, tj.: od 01.01.2024 r. do 31.12.2024 r. sprawowała Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej – Pani Beata Przymus.

Jednostka kontrolowana realizowała zadanie na podstawie:

- ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r., poz. 296);
- resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024;
- umowy nr PS-V.042.25.2023/UMiG Czerwieńsk z dnia 30 stycznia 2024 roku zawartej pomiędzy Wojewodą Lubuskim a Gminą Czerwieńsk.

Zgodnie z decyzją Burmistrza Gminy Czerwieńsk realizację zadania w ramach Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czerwieńsku.

(akta kontroli str. 14-22,99.)

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Prawidłowość realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 – **oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zawartą umową przyznawała świadczenia usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością oraz czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową osób, dla których w okresie objętym kontrolą została przyznana usługa asystencka próbowano ustalić:

1. Wywiązanie się Gminy Czerwieńsk z umowy nr PS-V.042.25.2023/UMiG Czerwieńsk z dnia 30 stycznia 2024 roku zawartej pomiędzy Wojewodą Lubuskim a Gminą Czerwieńsk.

Zgodnie z umową nr PS-V.042.25.2023/UMiG Czerwieńsk, Gminie przyznano środki w kwocie: 894 221,35 zł z przeznaczeniem na realizację przez Gminę w 2024 r. zadania w zakresie udzielenia usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, jako formy

ogólnodostępnego wsparcia. Kontrolowana jednostka poprawnie złożyła kalkulację kosztów do wniosku gminy na środki finansowe z Programu (załącznik nr 1 do Wniosku) oraz informacjami opisowymi do wniosku gminy na środki finansowe z Programu (załącznik nr 2).

Zgodnie z § 2 ust. 1 (...) Zmiana wniosku/aktualizacji wniosku gminy na środki finansowe z Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 złożonego przez Gminę Wojewodzie następuje na podstawie akceptacji Wojewody, wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

W celu dokonania zmian, o których mowa w części V ust. 17 i 18 Programu, gmina zobowiązana jest do złożenia do wojewody za pośrednictwem Generатора Funduszu Solidarnościowego aktualizacji Wniosku gminy na środki finansowe z Programu (załącznik nr 1 do Programu), zwanego dalej „Wnioskiem” wraz z Kalkulacją kosztów do wniosku gminy na środki finansowe z Programu (załącznik nr 1 do Wniosku) oraz Informacjami opisowymi do wniosku gminy na środki finansowe z Programu (załącznik nr 2 do Wniosku). Przed złożeniem aktualizacji Wniosku wraz z załącznikami, gmina/powiat pisemnie (przez ePUAP) informuje wojewodę o zamiarze dokonania aktualizacji Wniosku. W trakcie kontroli ustalono, że Gmina Czerwieńsk nie dokonywała aktualizacji wniosku w GFS.

Zgodnie z przekazaną dokumentacją, rachunek bankowy wykorzystany do realizacji Programu, wyodrębniony został wyłącznie dla środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego, w przypadku tej Gminy - jeden rachunek bankowy dla dwóch Programów – dla „Asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością” oraz dla „Opieki wytchnieniowej” realizowanych w 2024 r.

Przyznane środki finansowe zostały wykorzystane w terminie określonym w umowie. W toku kontroli zespół kontrolny ustalił ponadto, iż Gmina terminowo dokonała zwrotu niewykorzystanych środków na rachunek Wojewody wskazany w umowie. Dokonując zwrotu środków, prawidłowo wskazano numer umowy oraz kwotę niewykorzystanych środków Funduszu z tytułu realizacji zadania, z prawidłowym podziałem na dwa Programy. W ramach oceny prawidłowej realizacji zapisów zawartych w umowie pomiędzy Gminą a Wojewodą Lubuskim, kontroli poddana została także dokumentacja materiałów informacyjnych. Realizator Programu bezpośrednio po ogłoszeniu o naborze wniosków w ramach Programu, zamieścił stosowną informację na swojej stronie internetowej, a po podpisaniu umowy do Programu, umieścił na niej plakat informacyjny.

Reasumując kontrolowana jednostka w sposób rzetelny, prawidłowy i zgodny z umową prowadziła wyodrębnioną dokumentację z realizacji Programu oraz terminowo dokonała zwrotu niewykorzystanych środków, wskazując prawidłowo łączną kwotę zwrotu.

Rachunek bankowy został wyodrębniony wyłącznie dla środków pochodzących z Funduszu Solidarnościowego.

Prawidłowo realizowano obowiązek informacyjny.

(akta kontroli str. 6-12,14,22,41,87-91)

2. Prawidłowość realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024.

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 10 osób z niepełnosprawnościami, korzystających z Programu w 2024 r., zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2025 r.

Kontrolujący stwierdzili, że realizator prawidłowo zakwalifikował do świadczenia usługi asystenckiej osoby spełniające wymagania Programu. Zgodnie z dokumentacją przekazaną podczas kontroli, wszystkie osoby korzystające z usługi asystenta posiadały orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności ze sprzężeniem, orzeczenie o umiarkowanym stopniu ze sprzężeniem oraz orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Spełnione zostało założenie, aby minimum 70% uczestników Programu stanowiły osoby wymagające wysokiego poziomu wsparcia.

Liczba przyznaczonych godzin została zrealizowana zgodnie z zachowaniem limitów określonych w Programie.

Wobec losowo wybranej dokumentacji 10 osób z niepełnosprawnością usługę asystencji osobistej świadczyło łącznie 11 asystentów, wskazanych przez uczestników Programu. Zgodnie z dokumentacją znajdującą się w aktach osobowych, zatrudnione osoby do świadczenia usług asystenckich zostały wskazane przez Uczestników Programu. Środki przeznaczone na wynagrodzenie dla asystentów, a także przejazdy własnym środkiem transportu wykorzystane zostały zgodnie z limitami określonymi w Programie.

W toku kontroli zbadano także wydatki poniesione ze środków na obsługę zadania.

Ośrodek w czasie trwania Programu wykorzystał środki przeznaczone na obsługę Programu w kwocie: 17 533,75 zł, które przeznaczył na: dodatki dla pracowników obsługujących Program, delegacje związane z monitorowaniem przez OPS realizacji Programu, zakup sprzętu informatycznego, pokrycie kosztów wynajęcia sali na koncert „Integracyjne kolędowanie” oraz zakup toreb na prezenty świąteczne.

Większość wskazanych powyżej wydatków stanowią koszty kwalifikowane, natomiast wydatki poniesione na wynajem sali na koncert „Integracyjne kolędowanie” oraz zakup toreb na prezenty świąteczne (w łącznej kwocie: 586,27 zł) są nieprawidłowe (nie stanowią kosztów kwalifikowanych), ponieważ - nie są bezpośrednio związane z realizacją usług asystencji osobistej.

W trakcie kontroli, po przeanalizowaniu danych zawartych w Wyciągu Bankowym, ustalono również, że dokonano błędnego przelewu - przelew dot. ewidencji pojazdu (dla jednego asystenta), na kwotę: 129,50 zł został wykonany dwukrotnie, w dniach: 10.05.2024 r. oraz 30.10.2024 r.

W kontrolowanej dokumentacji, znajdowały się również notatki służbowe, sporządzone przez Dyrektora OPS (która osobiście dokonywała kontroli), z przeprowadzenia doraźnych kontroli w miejscu, w którym świadczone usługi asystencji osobistej.

Zgodnie z założeniami Programu, osoby objęte wsparciem nie ponosiły odpłatności za usługi, a usługi asystenta w szczególności polegały na pomocy asystenta w wykonywaniu codziennych czynności, funkcjonowaniu w życiu społecznym oraz stymulowaniu osoby z niepełnosprawnością do podejmowania aktywności.

Podczas kontroli ustalono nieprawidłowość w postaci - braku obowiązkowego ubezpieczenia OC. Przez cały okres trwania Programu, żaden z asystentów nie posiadał ww. ubezpieczenia. OPS wykupił ubezpieczenie NNW dla 35 asystentów (w Programie wzięło udział 40 asystentów).

Zgodnie z programem, zapewnienie ubezpieczenia OC jest obowiązkiem realizatora Programu, natomiast ubezpieczenie NNW jest dobrowolne.

Zatem wszystkie osoby, którym przyznano usługę asystencką spełniały wymogi Programu, z zachowaniem limitów godzinowych. Wszyscy asystenci zatrudnieni zostali zgodnie z zapisami Programu. Zgodnie z wymogami przeprowadzono także doraźne kontrole i monitorowano świadczone usługi asystencji osobistej.

Przyznane środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego nie w pełni były wydatkowane zgodnie z zapisami Programu. Ponadto stwierdzono nieprawidłowość w postaci poniesienia niekwalifikowalnych wydatków w ramach kosztów obsługi Programu oraz braku obowiązkowego ubezpieczenia OC.

(akta kontroli str. 29-40,43-79,75-77,80-82,83-86,183-185)

3. Ocena prowadzenia postępowań w zakresie przyznawania usługi asystenckiej.

Analiza kontrolowanej losowo wybranej dokumentacji 10 osób zakwalifikowanych do wsparcia w formie usługi asystenta wykazała, iż wszystkim dziesięciu osobom zakwalifikowanym do udzielenia wsparcia w formie świadczenia usługi w ramach edycji 2024, przyznano pomoc asystencką na podstawie prawidłowo wypełnionej karty zgłoszenia do Programu. Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwieńsku, dokonywał rozliczenia realizacji usług asystenta na podstawie prawidłowo wypełnionej karty realizacji usług asystencji osobistej. W dokumentacji dotyczącej prowadzonych postępowań, wykorzystywano dokumenty będące wzorami określonymi w Programie. Kontrolowana jednostka prawidłowo prowadziła postępowanie w zakresie przyznawania usługi asystenckiej oraz rozliczenia realizacji usług asystenta w 2024 roku. Jednostka przeprowadzała kontrole w zakresie świadczonych usług asystenckich.

(akta kontroli str. 224, 230-234)

4. Prawidłowość sporządzania sprawozdawczości.

Podczas kontroli analizie poddano sprawozdanie z realizacji Programu, z terminem przekazania do 30 stycznia 2025 r.

Sprawozdanie z realizacji Programu "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 zostało przekazane Wojewodzie w dniu 30.01.2025 r.

Analiza danych przedstawionych w sprawozdaniu, przeprowadzona w toku kontroli, wykazała istotne rozbieżności w porównaniu z przedłożoną dokumentacją źródłową (m.in. ewidencją przebiegu pojazdu, dokumentacją księgową i wyciągami bankowymi).

Stwierdzono niezgodność w kwotach wydatków ze środków Funduszu Solidarnościowego:

- koszty poniesione na wynagrodzenia asystentów za wykonaną usługę asystencji osobistej wynikające z dokumentacji księgowej, wyniosły 792 703,65 zł, natomiast w sprawozdaniu wskazano kwotę 793 897,02 zł,
- koszty poniesione na wyjazdy asystentów oraz zakup biletów wstępu, wynikające z dokumentacji księgowej, wyniosły 21 256,05 zł, podczas gdy w sprawozdaniu wykazano kwotę 21 443,66 zł.

Co więcej, stwierdzono nieprawidłowości w danych liczbowych. W sprawozdaniu zaniżono liczbę asystentów (wykazano 37 zamiast 40 osób). Błędnie przedstawiono również liczbę osób z niepełnosprawnościami w podziale na stopnie niepełnosprawności.

Jednostka terminowo przekazała sprawozdanie z realizacji Programu. Wykazane w sprawozdaniu kwoty wydatków poniesione na wyjazdy asystentów i zakup biletów wstępu, liczba asystentów oraz łączna liczba osób objętych usługą, z podziałem na grupy wynikające ze stopnia niepełnosprawności nie są zgodne z danymi wynikającymi z dokumentacji przekazanej kontrolującym.

(akta kontroli str. 6-12, 23-28, 43-181, 183-185, 224, 230-234)

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością finansowanych z Funduszu Solidarnościowego;
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, że kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Niemniej jednak stwierdzono nieprawidłowości w postaci:
 - braku obowiązkowego ubezpieczenia OC,
 - nieprawidłowego wydatkowania części środków finansowych przeznaczonych na koszty obsługi programu,w sprawozdaniu:
 - błędnie wskazanej kwoty wydatków poniesionej na wynagrodzenia asystentów za wykonaną usługę asystencji osobistej,
 - błędnie wskazanej kwoty wydatków poniesionej na wyjazdy asystentów oraz zakup biletów wstępu,
 - błędnie wskazanej liczby asystentów i osób z niepełnosprawnościami w podziale na stopnie niepełnosprawności.

Na tym kontrolę zakończono, dokonano wpisu do książki kontroli.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, w przypadku realizacji zadania w kolejnych edycjach Programu, zalecam:

- zapewnić ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej wszystkim asystentom świadczącym usługi asystencji osobistej,
- prawidłowo wydatkować otrzymane środki finansowe,
- aktualizację wniosku w GFS w przypadku zmian w trakcie trwania edycji Programu,
- rzetelne prowadzenie dokumentacji, rzetelne sporządzanie sprawozdawczości oraz dokonanie korekty sprawozdania z realizacji Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2024 w Generatorze Funduszu Solidarnościowego.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oczekuję w terminie 30 dni, licząc od

daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz bieżącego wykonywania zaleceń. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

Do wiadomości:
Burmistrz Gminy Czerwieńsk